

UZ PREMIJERU VERDIJEVA »SIMON BOCCANEGRA« U HNK SPLIT

Opera za slušanje, ne za gledanje

O donekle variranoj splitskoj Selemovoj redateljskoj viziji »Simona Boccanegra« u odnosu na zagrebačku iz 2003. godine nema se što novo za reći. Ipak, s glazbene strane splitski »Boccanegra« apsolutno funkcionira kao ozbiljna operna predstava s nekoliko dojmivih pjevačkih kreacija

Za najnoviju premijeru opernog ansambla HNK-a iz Splita izabran je »Simon Boccanegra« Giuseppe Verdija. Povijesna je to opera na libreto Francesca Marie Piavea u preradi Arriga Boita, koju je Verdi dovršio 1881. Vanjski okvir sižea uvodi povijesne ličnosti u vrtlogu političkih zbivanja u Genovi 14. stoljeća, dok pravi dramski zaplet stvaraju unutarnje tenzije na razini njihovih intimnih ljudskih sukoba.

Ovaj ambiciozan pothvat splitske Opere obilježile su, još prije premijere, dvije nepovoljne okolnosti. Prva je bila u samoj ideji da se (prema objašnjenju navedenom u programskoj knjižici), posljednja zagrebačka premijera Verdijeva »Boccanegra« iz 2003. godine, »kako je to već i logično na temelju dogovora hrvatskih kazališta i preporuka Ministarstva kulture RH«, spoji sa splitskom, preuzimanjem »gotovo kompletne autorske ekipe na čelu s redateljem Petrom Selemom... uz korištenje scenografije i kostimografije iz zagrebačke premijere«.

Osobno, mišljenja sam da nije uopće logično u razmaku od tri godine na dvije (od ukupno četiri) hrvatske operne pozornice postavljati isto djelo s istom redateljsko-scenografsko-kostimografskom ekipom. Tim više jer ta ekipa, a tu posebice mislim na redatelja Petra Selema, nije na spominjanoj zagrebačkoj premijeri Verdijeva »Simona Boccanegra« ostvarila ništa tako osobito dojmivo, da bi se taj stvaraj prenosio iz tea-

Kiril Manolov i Olga Romanko

Solidna glazbena realizacija – prizor iz opere »Simon Boccanegra«

tra u teatar poput narodne pjesme s koljena na koljeno.

Varijacija nemoćnih redateljskih pokušaja

Vasilije Josip Jordan kao scenograf najmanje je odgovoran za taj loši dojam – u svom viđenju zadržao se na jednostavnosti stilizacije i odabiru jakih boja, dosegavši, (kao što sam napisala i u kritici nakon zagrebačke izvedbe), osobito u prvoj slici prvoga čina vizualnu ljepotu naglašenog emotivnog naboja. Kostimi Dore Argento, s ambicijom da budu izvan vremena i prostora, ostali su izvan predstave. Pojavljivanje mornaričkog časnika u odijelu Pinkertona (da bude spomenut samo ovaj primjer!) slabo je mogao sugerirati željenu bezvremenost, prije se sugerirala zbrka s kostimima iz više predstava!

O donekle variranoj splitskoj Selemovoj redateljskoj viziji »Simona Boccanegra« u odnosu na zagrebačku iz 2003. godine nema se što novo za reći. Ona je samo varijacija na opetovano iste Selemove nemoćne pokušaje da dramatičnost glazbenog izričaja podrži adekvatnim mizanscenskim rješenjima. Ideje koje Selema rukovode u scenjskoj karakterizaciji likova ostaju uvijek na razini primarnih asocijacija. On glazbu očito ne razumije, kao što se ne razumije ni za-

kone vokalne umjetnosti, a sve više mi se čini da to niti nisu razlozi njegove motivacije za režiranje opernih predstava. O svemu sam tome također pisala nakon zagrebačke premijere Boccanegra i ne bih se više ponavljala.

Sigurna Repušićeva ruka

Shodno »logici« razmišljanja naših institucionalaca u kulturi, može se međutim dogoditi da Selem dobije i treću priliku da režira Verdijeva »Boccanegra«, ukoliko se kojoj od preostale dvije hrvatske teatarske kuće bude sugeriralo da tu operu stavi na repertoar. Zbog takve »logike« splitskoj opernoj kući nije ni pružena mogućnost za ostvarenjem zadovoljavajuće realizacije tog djela. Ta je mogućnost bila vrlo realna jer je glazbeni dio bio i ostao u dobrim rukama.

Spomenuvši na početku dvije nepovoljne okolnosti vezane uz splitsku premijeru, aludirala sam upravo na probleme oko njene muzičke realizacije. Miro Belamarić pozvan da dirigira »Boccanegra« obolio je tjedan dana prije premijere, pa je mladog ravnatelja splitske opere, Ivana Repušića, zapala odgovornost da u tom kratkom roku preuzme predstavu, odnosno savlada partituru koju prije uopće nije poznavao. Zahvaljujući Belamarićevom prethodnom vrlo studioznom radu s pjevačima, Repušić je, potvrdivši se ponovno kao nadasve darovit, sposoban dirigent, razinu izvedbe doveo do vrlo zadovoljavajućeg profesionalnog nivoa. S te strane splitski »Boccanegra« apsolutno funkcionira kao ozbiljna operna predstava.

Silni dramski naboj pojedinih scena (primjerice, u prvom susretu Boccanegra i

Fiesca u Prologu ili sceni u Vijećnici u drugoj slici prvoga čina), tako moćno iskazan samom glazbom, Repušić je vodio sigurnom rukom, ostavljajući Verdijevoj nadahnu-toj frazi dovoljno prostora da se prirodno razvije u punoj ljepoti melodike i dramatičnosti svog izričaja.

Neujednačeni solisti

Pjevačka solistička ekipa bila je neujednačena. Najdojmljiviju kreaciju ostvario je Ivica Čikeš kao glasovno impozantni Fiesco, a u kvaliteti glazbene doradenosti uloge pridružio mu se Ozren Bilušić kao Paolo Albiani. Simona Boccanegra pjevao je odlični Kiril Manolov, no u njegovu je tumačenju ostalo ipak dosta nedorečenosti, pa bi rad na potpunijem savladavanju uloge bio svakako preporučljiv ovom pjevaču neosporno velikog potencijala. Božidar Nikolov kao Gabriele Adorno na početku se doimao vrlo disponiranim za svoju pjevački zahtjevniju ulogu, no što je izvedba više odmicala postajalo je jasnije da je ta uloga, barem za sada, za njega ipak prezahtjevna.

Olga Romanko razočarala je kao Amelija Grimaldi. Po svemu sudeći to je uloga koja uopće ne odgovara njezinom fahu, a stanoviti tehničko-pjevački problemi koje nije uspjela savladati izgleda da su još dodatno bili potencirani i indisponiranošću. U manjoj ulozi Pietra nastupio je Siniša Štok. Pouzdan kao i uvijek. Orkestar i zbor ostavili su vrlo dobar dojam profesionalno obavljenog posla. Iz tog razloga dosegnute glazbene kvalitete splitski »Simon Boccanegra« predstava je koju vrijedi poslušati. Ne pogledati! Poslušati!

Bosiljka PERIĆ KEMPF